

**„Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából”
nagykereskedelmi piacokról
az 1. piacelemzési körben hozott határozat rövid összefoglalása**

A határozat száma: DH-2644-2/2008. (2008.01.31.)

I. A vizsgált piac megnevezése, a piac meghatározása

A Tanács a piacmeghatározás során a 16/2004. (IV. 24.) IHM rendelet 1. számú 18. számmal megjelölt, „*Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából*”¹ nagykereskedelmi piac 8001/2004 (IHK. 8.) IHM tájékoztató szerinti vizsgálatából indult ki, figyelemmel az Európai Bizottság (továbbiakban: Bizottság) 2003. február 11-én megjelent 2003/311/EC Ajánlására.

A Tanács a vizsgált műsorterjesztési piacon nagykereskedelmi szolgáltatásnak azt a hozzáférési szolgáltatást tekintette, amelyet a műsorterjesztést végző szolgáltató nyújt a műsorszolgáltató számára. A műsorszolgáltató ezt a szolgáltatást annak érdekében veszi igénybe, hogy műsorát a műsorterjesztő eszközeinek az igénybevételével eljuttassa a végfelhasználókhoz.

A piacmeghatározás során a Tanács áttekintette a megnevezett nagykereskedelmi piac szolgáltatásait, átviteli infrastruktúráját, vizsgálta a piaci szereplők közötti szerződéses és egyéb jogviszonyokat, a fizetendő díjakat.

A Magyar Köztársaság területén a műsorszolgáltatók által előállított televízió (TV) csatornák jelenleg az alábbi átviteli infrastruktúrák révén (platformokon) juthatnak el a felhasználókhoz, nézőkhöz:

- földfelszíni műsorszóró hálózaton,
- hibrid üvegszálas és koaxiális kábeles hálózaton,
- közvetlen műholdvétellel,
- mikrohullámú hálózaton
- nyilvános telefonhálózaton
- mobil rádiótelefon hálózaton keresztül.

A rádióműsorok az alábbi átviteli infrastruktúrák révén (platformokon) jutnak el a felhasználókhoz, hallgatókhoz:

- földfelszíni műsorszóró hálózaton,
- vezetékes műsorelosztó hálózaton,
- közvetlen műholdvétellel,
- interneten keresztül, személyi számítógép segítségével.

A Tanács megállapította, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piac számos, egymástól jelentősen eltérő szolgáltatást ölel fel, ezért az alábbiak szerint vizsgálata, hogy ezen szolgáltatások helyettesítik-e egymást, vagyis ugyanazon vizsgált piachoz tartoznak-e:

¹ Amely megegyezik az Európai Bizottság 2003/311/EC sz. Ajánlásában 18. számmal jelölt piaccal

Az összefoglaló kizárólag tájékoztatási célt szolgál, az eredeti piacelemzési határozat olvasását nem helyettesíti.

1. Azonos piacnak tekinthető-e az analóg földfelszíni rádió-, illetve televízió-műsorszórás?
2. Azonos piacnak tekinthető-e a földfelszíni műsorszórás, a vezetékes műsorterjesztés, IPTV, a mikrohullámú műsorterjesztési szolgáltatás vagy a műholdas műsorszórás?
3. Külön piacnak tekinthető-e a helyi/körzeti analóg földfelszíni televízió-műsorszórás?
4. Külön piacnak tekinthető-e a helyi/körzeti analóg földfelszíni rádió-műsorszórás?

1. A Tanács a piacazonosítás során megkülönböztette a televízió csatornák, illetve a rádióműsorok piacait és megállapította, hogy a két piac nem helyettesíti egymást.

2. A Tanács arra a következtetésre jutott, hogy az igen eltérő műsorkínálat, belépési díjak, havidíjak, a vételhez szükséges eszközök miatt a földfelszíni, illetve a nyílt hozzáférésű műsorszórás, a mikrohullámú műsorterjesztés, kábelszolgáltatások, IPTV illetve DTH szolgáltatások nehezen összevethetőek egymással, keresleti oldalról jelenleg még jellemzően csak korlátozottan helyettesítők egymásnak.

Ugyanakkor az érzékelhető folyamatok, így különösen a DigiTV piacra lépése, valamint az egyelőre csekélyebb hatással bíró IPTV szolgáltatás elindulása, továbbá új szolgáltatások várható (DVB-T, DVB-H) megjelenése már a vizsgált időtávon belül is számottevő árazási korlátot jelentenek majd a jelenleg piacon levő szolgáltatók számára. Középtávon a kiskereskedelmi piac várhatóan a platformok közötti helyettesítés irányába fog elmozdulni, vagyis a különböző műsorterjesztési platformok kiskereskedelmi piaca várhatóan egyazon szolgáltatási piachoz fog tartozni.

Ez a platformok közötti jövőbeli verseny az előfizetők szempontjából hosszabb távon megoldja az esetleges jelenlegi piaci problémákat, érdekeltté teszi az egyes platformok üzemeltetőit abban, hogy lehetőség szerint minél értékesebb tartalmakat minél kedvezőbb áron tegyenek elérhetővé fogyasztók számára.

Ugyanakkor a keresleti és kínálati helyettesítési vizsgálat során a Tanács megállapította, hogy a földfelszíni műsorszórás, vezetékes műsorterjesztés, mikrohullámú műsorterjesztés, IPTV, illetve a műholdas műsorszórás nagykereskedelmi piaca nem tekinthető helyettesítőnek, hanem egymástól különböző, illetve egymást kiegészítő szolgáltatások és elkülönült szolgáltatási piacokat alkotnak.

3-4. A helyettesítési vizsgálat során a Tanács megállapította, hogy a helyi/körzeti analóg földfelszíni rádió-műsorszórás piaca és az országos analóg földfelszíni rádió-műsorszórás piaca nem tartozik ugyanazon piachoz, továbbá, hogy jóllehet, mind a helyi és körzeti televízió adók (együttesen), mind az országos adóhálózat lefedi az ország területét, nem tekinthetők azonos szolgáltatási piachoz tartozónak és ugyancsak nem tekinthetők azonos piachoz tartozónak sem. Ezért a helyi/körzeti televízió-műsorszórás piaca elkülönült szolgáltatási piacot alkot.

A fentiek alapján a Tanács 8 szolgáltatási piacot határozott meg, melyeknek megvizsgálta földrajzi kiterjedését a homogén versenyfeltételek alapján és megállapította, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piac nem egységes, hanem azon az alábbi nyolc piac határozható meg:

1. országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
2. helyi/körzeti földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;

3. országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
4. helyi/körzeti földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
5. műholdas műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
6. mikrohullámú műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
7. vezetékes műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
8. nyilvános telefonhálózaton nyújtott műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca.

II. Érintett piac vizsgálata

Az Ajánlás Mellékletében felsorolt piacok ex ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg. Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége

A Tanács a fenti szempontok szerint elvégezte mind a 8 piacon az érintettség vizsgálatát és megállapította, hogy az országos földfelszíni analóg rádió, illetve televízió műsorszórási szolgáltatás piacokon tartósan magas piacra lépési korlátot jelent a szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra megkettőzésének gyakorlati lehetetlensége mind műszaki, mind gazdasági szempontból. Műszakilag azért, mert léteznek olyan műszaki korlátok, amelyek meggátolják, hogy a helyi/körzeti földfelszíni rádió műsorszóró vállalkozások együttesen alkossanak országos földfelszíni rádió műsorszórásra alkalmas hálózatot. Gazdasági lehetetlenség azért áll fenn, mert jelenleg a Tanácsnak nincs tudomása potenciális versenyt támogató szolgáltatóról, vállalkozásról, mely a vizsgált időtávon belül vállalni tudná egy országos földfelszíni műsorszóró hálózat 100 milliárd Ft nagyságrendű beruházási költségeit.

A Tanács megállapította, hogy a vizsgált időtávon belül ezek a piacok nem mozdulhatnak el a hatékony verseny irányába, továbbá hogy mivel ezeken a piacokon egyetlen szolgáltató van, így potenciálisan felmerülhetnek a működésével kapcsolatban versenyproblémák, valamint, hogy az ex-post szabályozás nem eléggé hatékony és gyors módja a verseny és a fogyasztók védelmének.

Fentiek alapján tehát ezeken a piacokon szükséges a piacelemzés elvégzése és szükség esetén JPE szolgáltatók kijelölése.

A Tanács ugyanakkor a többi piac tekintetében megállapította, hogy azok nem felelnek meg az érintett piac három kritériumának, így azokat a továbbiakban nem vizsgálta.

III. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása

A Bizottság Tájékoztatójában (Guidelines) az erőfölény megállapítására alkalmazott kritériumokat a Tanács egyenként megvizsgálta, és ezek közül a következő kritériumok vizsgálatát tekintette kiemelkedően jelentősnek a döntés meghozatala során:

- piaci részesedés;
- potenciális verseny hiánya;
- kiegyenlítő vásárlóerő hiánya.

A Tanács megállapította, hogy az országos földfelszíni analóg televízió műsorszórás, illetve rádió műsorszórás piacokon egyetlen szolgáltató az Antenna Hungária Zrt. (AH) nyújt szolgáltatást és a szolgáltató piaci részesedése több évre visszamenőleg mindkét piacon

100%. Az AH tulajdonában lévő műszaki infrastruktúra duplikálása elsősorban műszaki okból nem lehetséges, továbbá hogy a spektrum, mint korlátos erőforrás abszolút korlátot jelent az infrastruktúra megkettőzése előtt.

A kiegyenlítő vásárlóerő tekintetében megállapítást nyert, hogy a szolgáltatás igénybe vevői számára nincs olyan szolgáltatóváltási lehetőség, amely tárgyalási pozíciójukat erősítené, miáltal kiegyenlítő vásárlóerejük legfőbb forrása hiányzik.

A Tanács megállapította, hogy az Antenna Hungária jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató

a) az országos analóg földfelszíni rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacán, és

b) az országos analóg földfelszíni televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacán.

IV. Kötelezettségek kirovása

A Tanács a kötelezettségek meghatározása során messzemenőig szem előtt tartotta az Eht. által a Tanács számára meghatározott feladatokat, továbbá az Eht.-ban rögzített általános célokat. A kötelezettségek kirovása során a Tanács törekedett arra, hogy biztosítsa az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működését és fejlődését, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekeinek védelmét, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának és fenntartásának elősegítését.

A Tanács megállapította, hogy az önálló piaci erőfölény az AH esetében jellemzően a következő versenytorzító magatartásformákban nyilvánulhat meg:

- túlzó árazás

Az AH 100 százalékos piaci részesedésének következtében – verseny hiányában – lehetősége van arra, hogy nagykereskedelmi árait a költségalap felett állapítsa meg.

- árdiszkrimináció

Az AH piaci erejéből fakadóan képes arra, hogy lényegében azonos szolgáltatásokat különböző vevőknek különböző áron értékesítsen.

- hozzáférés visszavonása

A műsorszolgáltatókat az Rttv. alapján műsorszolgáltatási kötelezettség terhelte. A Koncessziótv. módosítása következtében azonban az AH-t ez a kötelezettség már nem terheli, ezért szerződéskötési kötelezettség hiányában az AH-nak lehetősége van a műsorszórási szerződések felmondására.

A fenti versenyproblémák és az azokból fakadó lehetséges piaci torzulások csökkentése, illetve megelőzése érdekében az alábbi kötelezettségeket írja elő:

- átláthatóság,
- költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége;
- hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek;
- egyenlő elbánás.

V. A nemzeti konzultáció során beérkezett GVH és szolgáltatói észrevételek

1. A Gazdasági Versenyhivatal fontosabb észrevételei

A GVH alapvetően egyetért a határozatban foglaltakkal, észrevételei főleg formai, illetve technikai jellegűek voltak, továbbá a vezetékes műsorterjesztés nagykereskedelmi piaca érintettségével voltak kapcsolatosak, mely felvetésekre a Tanács részletes választ adott.

2. Szolgáltatók és társadalmi szervezetek fontosabb észrevételei

A határozat tervezetéhez az Antenna Hungária Zrt. észrevételei a helyettesítési vizsgálatra, az érintettség vizsgálatára vonatkoztak, továbbá a kiszabni tervezett kötelezettségeket érintették. További főleg technikai, illetve a vezetékes műsorterjesztési piacot érintő észrevétel érkezett a Magyar Telekom Nyrt.-től, a Miniszterelnöki Kabinettől, a Sanoma Budapest Zrt.-től, a Magyar Televízió Zrt.-től valamint a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőségtől. A Tanács valamennyi észrevételt megválaszolta, illetve egy részüket a végleges határozatban figyelembe vette.

VI. Az Európai Bizottság észrevételei a notifikáció során

A Bizottság értékelő levelében (Comment Letter) hivatkozva a határozattervezet utalására a műsorterjesztés és a digitális átállás szabályairól szóló 2007. évi LXXIV törvény 26. §-ra emlékeztette a magyar hatóságokat, hogy a Hozzáférési Irányelv 8. cikkének (2)-(3) bekezdésében foglaltak szerint a Hozzáférési Irányelv 9-13 cikkeiben foglalt kötelezettségek nem szabhatók ki olyan szolgáltatókra, amelyek piacelemzést követően nem lettek JPE szolgáltatóként azonosítva. Tájékoztatott, hogy a Bizottság vizsgálja, hogy a törvény által bevezetett fenti kötelezettségek összeegyeztethetők-e az európai szabályozási kerettel. Ugyanakkor kifejtette, hogy ez mindazonáltal nem jelenti azt, hogy vitatná az NHH jelen bejelentésben elért következtetéseit. Nyilvánvalóan a jelen levél kibocsátása nem befolyásolja a szabályozási keret magyar jogba történő megfelelő implementációjának további felülvizsgálatát.

A Bizottság felhívja az NHH-t, hogy kövesse kiemelt figyelemmel a műsorterjesztési szolgáltatások piacán folyó verseny fejlődését, különös tekintettel az alternatív műsorterjesztési technológiák fejlődésére.

A Bizottság a határozatot notifikálta.

A Tanács 2008. január 31-én jóváhagyta a DH-2644-2/2008. számú, üzleti titokmentes határozatot.